NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LXI | Price 15c | Chicago, Ill. — Pirmadienis, Rugsėjo-September 8 d., 1975 m. | Kaina 15c | 209

DREBANTI ŽEMĖ PRARIJO ŠIMTUS TURKU

SARGAI PARMUŠĖ PASIKĖSINTOJĄ, APGYNĖ PREZIDENTĄ G. FORDĄ

Pasikėsintoja priklausė kriminalisto Charles Manson žudikų grupei

SACRAMENTO, Cal. — 26 metų amžiaus moteris penktadienio vakarą kesinosi nužudyti prezidentą Fordą, bet jai nepasisekė. Prezidentą lydėjęs sargas Larry Buendorf, laiku pastebėjo josios rankoje ginklą, čiupo pasikėsintoją, parmušė ją žemėn ir atėmė ginklą.

Prezidentas Fordas, paspaudęs ranką laukusiai moteriškei, rengėsi pasisveikinti ir su pasikėsintoja, bet, pastebėjęs ginklą, pasitraukė į šalį. Tada suvirto prezidentą lydėjusieji sargai, parmušė pasikėsintoją ant žemės ir aėmė iš jos užtaisytą ginklą. Ji vadinasi Lynette Alice Fromme ir kelis metus priklausė nuteisto kriminalisto Charles Manson "šeimos grupei".

Pradžioje ji buvo patraukta teisman kartu su kitomis "Manson šeimos" narėmis, bet vėliau ji pasisiūlė liūdyti prokurorui. Manoma, kad ji tada bandė išgelbėti savo kailį nuo ilgų metų kalėjimo arba mirties. Ji liūdijo prieš žudynėse dalyvavusias moteris. Kiti tvirtina, kad moterys pavydėjo viena kitai, todėl Fromme ir keršijo kitoms "šeimos narėms"

FBI turi pagrindo manyti, kad pasikėsintoja buvo ne viena. Ji viena laukė prezidento, bet ji viena negalėjo paruošti pasikėsinimo. Kas nors jai paruošė ginklą, sudėjo šovinius ir pasiuntė ton vieton. Prezidentas atvyko į Sacramento, Kalifornijos sostinę, kur iš anksto buvo pasirengęs pasitarti su gubernatorium Brown. Atvažiavusį prezidentą pasitiko būrys žmonių, visi jį sveikino. Padavęs ranką vienoms, jis rengėsi sveikintis ir su pasikėsintoja, bet pastaroji traukė iš rankinuko ginklą. Tada prezidentas nusisuko.

Švarūs automobiliai tik 1980 metais

PASADENA, Kalif. — Kalifornijos Technologijos instituskelbia, kad įdėjus $1 bilijoną į tolimesnį tobulinimą ir gerinimą, galima bus laukti apie 1985 naujų automobilių, kurių motorai sudoros kurą be jokių kenksmingų garų ar dujų.

Aštuoniolika mėnesių trukusi studija baigėsi viltimi, kad iki to laiko nauji motorai sunaudos kurą visu trečdaliu mažiau kaip dabar, o tai sutaupys JAV kraštui 8 bilijonus dolerių kiekvienais metais.

LIMA, Peru. — Peru kariškių valdžia pirmą kartą per 7 metus davė vieną valdžios postą ne kariškiui, kad civiliai turėtų valdžioje savo balsą. Naujasis prezidentas generolas Francisco Morales Bermudez paskyrė civilį Luis Barua Castaneda ekonomijos ir finansų ministeriu. Castaneda, bankininkas ir ekonomistas, buvo Morales Bermudezo vyriausias patarėjas, kai dabartinis prezidentas nuo 1969 iki 1973 metų pats buvo ekonomijos ir finansų ministeriu.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Sovietų Rusija pasidarė pirmaeilė naftos (nevalyto aliejaus) gamintoja, pirmą kartą pralenkdama Jungtines Valstybes, U. S. Mainų biuro žiniomis, praeitais 1974 metais sovietai nevalytos naftos išpumpavo 3.4 bilijonus statinių, tai yra 9 nuošimčiais daugiau kaip JAV-bės, kurios pernai petroliejaus pagamino 5 nuošimčiais mažiau, iki 3.2 bilijonų statinių. Per visą pasaulį 1974 metais aliejaus produkcija siekė kaip ir 1973 metais — po 20.5 bilijonus statinių. Petroliejų eksportuojpančių kraštų organizacija (OPEC), kurios narių tarpe yra ir arabų aliejų produkuojančios valstybės, sumažino produkciją visu šimtu milijonų statinių: 1973 metais produkavo 11.3 bilijonų statinių, o 1974 m. 11.2 bilijonų.

PENSACOLA, Florida. — Keturių dienų amžiaus dvynukėms mergaitėms būtinai reikalinga kraujo transfuzija, bet tėvai, kurie priklauso Jehovos Liudininkų sektai, savo tikėjimui draudžiant, atsisakė leisti transfuziją, nors daktarų nuomone be kraujo transfuzijos naujagimės turės mirti. Teisėjas kūdikius pavedė valst. gynėjo globai su teise apsispręsti dėl transfuzijos. Tėvai teisėjo nuosprendį apeliuoja.

ALBANY, N. Y. — Plėšikas, kurs apkūlė banko sargą, pašovė policininką ir per 17 valandų išlaikė įkaitais 9 žmones, pagaliau pats pasidavė policijai. Pasiduoti jį per telefoną kalbėjo policijos viršininkas. Plėšikas Robert Roscoe, 34, jau 1972 metais buvo nuteistas 1-3 metams kalėjimo už pasikėsinimą apiplėšti banką ir dar 5 metams už apiplėšimą. Buvo paleistas atsėdėjęs dvejus metus. Dabar bus teisiamas už apiplėšimą, smurtingą užpuolimą ir žmonių (įkaitų) grobimą.

LONDONAS. — Du Londono laikraščiai paskelbė priešingas priežastis dėl ko nusižudė vienas sovietų navigatorius Valentin Rizov, sovietų lėktuve prieš nusileidžiant Heatrow aerodrome. Daily Mail rašo, kad jis jautė kas jo laukia kai lėktuvas už kelių valandų nusileis Maskvoje, o Daily Telegrap paskelbė patyręs, kad tarp to navigatoriaus ir kito aviatoriaus pakeliui iš New Yorko įvyko ginčas. Britų Scotland Yard patyrė, kad po ginčo Ryzov nuėjo į lavatoriją ir nusišovė. Sovietų lėktuvas Iliušin 62 atskrido į Maskvą 9 valandomis pavėlavęs ir Ryzovo lavoną pargabeno jau karste.

Prezidentą nuo užpuolikų saugojęs sargas Larry Buendorf, pamatęs moters rankoje ginklą, tuojau ją parmušė ant žemės, čiupo už rankų ir išmušė ginklą. Paveiksle matome sargą Buenderfą, savo kūnu prispaudusį pasikėsintoją Lynette Alice Fromme, žudiko "Manson šeimos" seniausią narę.

PORTUGALIJOS KARIAI IŠMETĖ GEN. VASCO GONCALVES

LISABONAS, Portugalija. — Penktadienio naktį Portugalijos kariai išmetė gen. Vasco Goncalves iš vyriausios karo tarybos, pasmerkė jo vestą politiką, o jis pats atsisakė nuo Portugalijos štabo viršininko pareigų. Penktadienio rytą turėjo susirinkti visa karo jėgų taryba, bet susirinko tiktai pusė josios narių.

Susirinkusiems kariuomenės ir aviacijos vadovybė pranešė, kad gen. Vasco Goncalves paskyrimas štabo viršininku reiškia pilietinio karo pradžią Portugalijoje. Kariuomenės ir aviacijos atstovai neis į tarybos posėdžius, kol nebus panaikinta iki šio meto vesta Goncalves politika.

Išrinkta nauja karo taryba

Aviacijos viršininkas pranešė prezidentui Costa Gomes, kad jis nebandytų atidaryti karo tarybos be kariuomenės ir aviacijos atstovų. Jeigu jis bandytų tai padaryti, tai būtų paskutinis jo valstybinis aktą.

Prezidentas aviacijos įspėjimo nepaklausė, bet jis tuo tarpu atliko kitų svarbių dalykų. Pirmiausia jis pranešė pusei susirinkimo, kad naujoji karo taryba, susidedanti iš 24 žmonių, yra visai kitokio sąstato negu iki šio meto buvusioji. Kariuomenė ir aviacija pasiuntė demokratines santvarkos atstovus.

Jis taip pat pranešė susirinkusiems, kad gen. Vasco Goncalves atsistatydino iš štabo viršininko pareigų. Jis negali vadovauti kariuomenei, kuri atsisako jo klausyti.

Prezidentas taip pat pranešė tarybai, kad pašalinti iš tarybos visi karo vadai, rėmusieji gen. Goncalves štabo viršininko pareigoms.

Kap. V. Lourenco informavo komunistus

Kap. Vasco Lourenco informavo susirinkusius karo tarybos narius, kad krašte prasidės pilietinis karas, jeigu komunistai bandys primesti kraštui gen. Goncalves arba jo vestą politiką.

Šios trumpos kalbos užteko, kad prezidentas ir premjeras keistų politiką.

CHAPEL HILL, N. C. — Michael Swift, North Carolina universiteto genetikas praneša, kad jam pasisekė identifikuoti dvi genes (genės biologijoje yra biocheminiai mikroskopiniai vienetai, kurie "tvarko" paveldėjimą), kurios yra nepaprastai jautrios kai kurių rūšiu vėžiui. Nacional. Vėžio Institutas paskyrė $300,-000 tolimesniam tyrimui tęsti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

★

Niujorkietė Tawny Elaine Godin, vos sulaukusi 18 metų išrinkta Amerikos gražuole. Josios palydovėms buvo N. Carolinos Susan Lawrence ir Kalifornijos Janet Jay Carr. Ji gaus 15,000 mokslui tęsti.

Turkijoje labiausiai nukentėjo Palu, Elazir kaimeliai, nugrimzdę į plyšusį kalną.

Prezidentas Fordas nuvyko į Sacramento gubernatoriaus rezidenciją trumpai papasakojo apie pasikėsintoją, o vėliau svarstė su gubernatorium priemones nusikaltimams sumažinti. Paskutiniu metu Kalifornijoje augo nusikaltimų skaičius. Prezidentas Kalifornijoje pasakė kelias kalbas, bet neužsiminė apie pasikėsinimą.

Kalifornijos policija žinojo, kad keli "Mansono šeimos" nariai gyvena Kalifornijoje ir buvo Sacramento miestelyje, bet nerado reikalo imtis apsaugos priemonių. Ji nemanė, kad A. Fromme būtų pavojinga.

Izraelio premjeras Icak Rabin, pasidžiaugęs pasirašyta taika su Egiptu, pradėjo skųstis sirijiečiais. Jis pareiškė įsitikinimą, kad su Sirija bus daug sunkiau susikalbėti. Jam atrodo, kad ir ten bus reikalinga Kisingerio intervencija.

Palestiniečiai pradėjo grasinti į Egiptą siunčiamiems Amerikos elektronikos specialistams. Jie planuoja sprogdinti stebėjimo stotis. Tuo tarpu žydai ir egiptiečiai pasižadėjo garantuoti saugumą.

Sekmadienį atsistatydino visas gen. Vasco Goncalves kabinetas. Tuo tarpu adm. Pinheiro Azevedo naujo kabineto dar nesudarė. Buvęs premjeras pareiškė, kad jis niekad daugiau politikon nosies nekiš.

YOKOSUKA, Japonija. — Apartmentų name sprogusi namų darbo bomba 5 žmones užmušė ir 8 sužeidė. Nustatyta, kad trys užmuštieji buvo kairieji aktyvistai.

Grūdų pardavimas – 'besmagenė politika'

WASHINGTONAS. — Senatorius Henry Bellmon (R., Okla.) apkaltino administraciją vedant "tikriausiai besmagenę politiką" Amerikos istorijoje, kad leidžia AFL-CIO prezidentui George Meany trukdyti grūdų eksportą į užjūrius.

Bellmono kritika pasigirdo lygiai tuo metu, kai Agrikultūros dep. sekretorius Earl Butz pasakė esą būtų "klaida" parduoti sovietams daugiau grūdų, kol uostų krovikai bus prikalbinti atšaukti boikotą. Butz pats yra pasireiškęs daugiau grūdų sovietams pardavimo šalininkas.

George Meany visu AFL-CIO svoriu parėmė dokų pakrovikų atsisakymą pakrauti grūdus į laivus siuntimui į Sovietų Sąjungą. Meany paragino patikrinti "detentę" su sovietų rusais ir kitus užsienių politikos aspektus.

NUOSTOLIAI ŽYMIAI DIDESNI, NEGU PRADŽIOJE APSKAIČIUOTA

Gyventojai taip giliai smuko žemyn, kad niekas niekad jų nepasieks

ANKARA. — Turkija. — Praeitą šeštadienį į rytus nuo Majatyso kalnų įvyko vienas galingiausių žemės drebėjimų, kurį bet kada stebėtojai yra užregistravę. Lice apylinkėse keli maži kaimeliai tiek smuko gilyn, kad žuvo visi jų gyventojai. Vietos nelaimę mačiusieji valdžios atstovai mano, kad niekas negalės tų vietų atkasti ir nustatyti žuvusių žmonių vardų arba jų skaičiaus.

Apskaičiuojama, kad gyvybės neteko 1,300 žmonių, o be pastogės liko 3,000. Manoma, kad žuvusiu skaičius gali būti didesnis, nes nebus priemonių tiksliai nustatyti. Kelių kaimelių visi gyventojai smuko gilyn ir buvo užversti. Šis žemės drebėjimas padarė milijoninius nuostolius. Turkų valdžia pirmoji pradėjo teikti pagalbą sužeistiesiems ir be pastogės likusiems žmonėms. Gyvi likusieji nenori pasilikti žemės drebėjimo vietoj.

Žemės drebėjimas vyko keliomis stipriomis bangomis. Dijar bakiro kalnuose turkai pradėjo gelbėti nelaimėn patekusius. Vos pradėjo vesti atkasimus, žemė dar kartą subangavo ir užvertė gelbėti pasiryžusius.

Turkijos premjeras Suleiman Demirel ir kariuomenės vadas gen. Semit Sankar išskrido į nelaimės vietą, kad galėtų žinoti, kaip organizuoti nelaimėn patekusiems reikalingą pagalbą.

NACIONALINĖ GVARDIJA APRAMINO LOUISVILLE RIAUŠES

Policijai nepajėgus atstatyti tvarkos, gubernatorius atsiuntė 800 gvardiečių

LOUSVILLE, Mi. — Neramumai prasidėjo praeito penktadienio vakarą dėl valstybės busų ir juodžių vaikų vežiojimo į baltųjų apgyventas sritis. Vietos gyventojai susirėmė su vietos policija. Susirėmimų metu nukentėjo 30 polirininkų, bet policijai pavyko suimti apie 200 protestuojančių.

Praeitą šeštadienį gubernatorius Julian Carroll pasiuntė Lousville 800 Nacional. Gvardijos vyrų prižiūrėti, kad nebūtų laužomi desegregaciją ginantys įstatymai.

Neramiąją penktadienio naktį tūkstančiai protestuojančių, daugiausiai baltųjų, buvo gatvėse. Vienas mokyklų autobusas sudegintas ir daug kitų sužalota. Protestuotojai svarbiausioje gatvėje užkūrė laužą, sutrukdydami trafiką.

Vienu metu riaušės tiek paaštrėjo, kad policiją teko atšaukti jos pačios apsaugai, jos vieton buvo pašaukti valstijos kareiviai ir apskrities policija, kuri ašarinėmis bombomis minią išsklaidė.

Kisingeris lengvai įtikino senatorius

WASHINGTON, D. C. — Valstybės sekretorius dar buvo išvargęs po dviejų savaičių kelionės Artimuose Rytuose, bet jis ketvirtadienio popietę atvyko į senatą ir atsakingiems komiteto nariams papasakojo apie pasirašytą Izraelio - Egipto taikos sutartį. Jis prižadėjo Egiptui ir Izraeliui didelę Amerikos ekonominę paramą.

Amerikiečiai apmokys arabus kaip vartoti naujas mašinas, pasigaminti daugiau duonos, o kai bus reikalo, tai pasiųs į Egiptą ir Amerikos kviečių.

Senatas rengiasi priimti sekretoriaus Kissingerio projektus. Jie aiškiai mato, kad parama Artimiesiems Rytams kainuos mažiau, negu karas arba aliejaus embargo.

Suvaldys ginkluotas gaujas

BUENOS AIRES, Argentina. — Argentinos prezidentė, sukvietusi kariuomenės, policijos, senato ir atstovų rūmų pareigūnus, aiškino apie ginkluotų gaujų siautėjimą visame krašte ir prašė leisti jai panaudoti ginkluotus dalinius tvarkai atstatyti.

Kariuomenė sutiko bendradarbiauti su prezidente Peroniene. Karo vadai rengiasi išvalyti visas Cordobos kalnų pašlaites pirmon eilėn, o vėliau valys pampasas ir kitas vietas.

Oras Aliaskoje

SEATTLE. — Ledų grūstis ir labai šaltas žiemos oras užkimšo praplaukimą flotilijai laivų, gabenančių Aliaskos šiaurėje Prudhoe Bay aliejaus produkcijos įrengimams ir darbininkams už $500 milijonų vertės produktų ir reikmenų nuo vinies iki gatavai pastatytų namų ir tiltų, kuriuos bereikia atvežus sustatyti ir permesti per upes; flotilijoje be to gabenami sunkvežimiai, buldozeriai, kranai, pastatai iki 10 aukštų, gabenami dalimi. Šiaurės Aliaskoje amžinos žiemos krašte statomas aliejaus miestas.

ORAS

Vėsu, galimas lietus.
Saulė teka 6:23, leidžiasi 7:13.

TEISĖ IR GYVENIMAS

TEISININKŲ PUSLAPIS

ADRESAS: TEISĖ IR GYVENIMAS, 1739 So. HALSTED ST. • CHICAGO, ILLINOIS 60608 TEL.: 436-7796. • 1975 m. rugsėjo mėn. 8 d. NR. 13

TEISININKAI, ATSILIEPKITE!

Šio mūsų teisininkų puslapio 1975. IX. 2 d. laidoje paskelbėme Dr. K. Bobelio, ALTo pirm., nuomonę ir paaiškinimus Helsinkio konferencijos akto interpretacijos klausimu.

1975. VIII. 29 d. "Naujienose" buvo paskelbta mūsų žymaus teisininko, tarptautinės teisės žinovo kol. prof. dr. Br. Kaslo nuomonė tuo klausimu.

Šiame gi teisininkų puslapio Nr. skelbiame irgi žymaus mūsų teisininko kol. dr. Kazio Šidlausko nuomonę paremiančią tuos prof. dr. Br. Kaslo aiškinimus.

Nežiūrint to, kad, kaip atrodo, mūsų teisėje besiorientuojančių politikų, ypač gi mūs teisės autoritetų nuomonės ir pažiūros į Helsinkio konferencijos aktą, kaip Lietuvos valstybės teisinei padėčiai nepakenkusį dokumentą, pilnai sutampa, vis dar atsiranda mūsų tarpe "Draugo" panikierių pasekėjų, kurie skelbia, kad Lietuvos valstybė laisvojo pasaulio valstybių "parduota" Sovietų Sąjungai.

Tai perdėm klaidinga ir mums didžiai žalinga pažiūra, dėl kurios ALTo pirminikas Dr. K. Bobelis savo nuomonėje (pirmesniame teisininkų puslapyje) visai teisingai pareiškė, kad ji pilnai sutampa su okupanto pažiūra, kurią jis pateisina ir legalizuoja savo smurto veiksmus.

Laikydamiesi tos klaidingos pažiūros, mes prieitume šių išvadų:

1) Jei Lietuva laisvojo pasaulio valstybių "teisėtai" parduota Sovietams, tai Sovietai dabar yra jau "teisėti" jos valdytojai. Dėl to mes turime, "gerbdami teisę", Lietuvos at sisakyti...

2) Toliau logiškai galvojant, turime ir Lietuvos laisvinimo veiksnius likviduoti.

3) Tą patį turėtų padaryti ir Lietuvą "pardavusi" Amerika, taipgi ir Vatikanas...

4) Negalime kaltinti nei Sovietų, kurie dabar imasi būdų ir priemonių okup. Lietuvą visai į savo raudonąją imperiją įsijungti, nes gi pripažįstame, o kad jiems Lietuva "teisėtai" parduota...

Kas tada, laikantis šios pažiūros, mums belieka toliau daryt?

Gi metus visus kovos ginklus, okupantui kapituliuoti ir su juo gražiuoju gyventi, kaip jau nevienas mūsų ir dabar daro.

Ar bereikia aiškintis šios pažiūros didelę žalą mūsų tautai ir laisvės kovai?!

Todėl reikia aiškinti teisingą pažiūrą į Helsinkio konferencijos aktą, kuris Lietuvos valstybės teisinės padėties visai nepakeitė ir negalėjo pakeisti, kaip tą aiškina mūsų teisės autoritetai, kurių nuomonių duosime čia, šiame teisininkų spaudos puslapyje, ir daugiau.

Mielai leisime čia pasisakyti visiems mūsų kolegoms teisininkams.

Kas neturi laiko aro noro rašyti ilgesnio straipsnio, teparašo mums savo nuomonę trumpai arba tepareiškia ją žodžiu (betarpiškai ar telefonu), ir mes visų nuomones paskelbsime.

Taigi, kolegos teisininkai, atsiliepkite!

P. Stravinskas

Kodėl Prof. Dr. Br. Kaslas užtikrina mus dėl sovietizacijos nepripažinimo?

Dr. KAZYS ŠIDLAUSKAS

Neseniai Naujienose (1975. 8. 29) tilpo vertimas pasikalbėjimo, kurį turėjo Wilkes kolegijos istorijos ir politinių mokslų profesorius Dr. Bronius Kaslas su vietinio "Wyoming Valley Today" laikraščio korespondentu apie Helsinkio konferenciją.

Pačioj pasikalbėjimo pradžioj Dr. Kaslas kategoriškai pareiškė korespondentui, kad prezidentas Fordas, pasirašydamas Helsinkio susitarimą, nepašalino Lietuvos iš Europos žemėlapio, nei neaptemdė Lietuvos vilties išsilaisvinti nuo Rusijos.

Negana to, Dr. Kaslas tuoj pat pridėjo kitą jau į ateitį nukreiptą pareiškimą, kad "Jungtinės Valstybės Pabaltijo tautų sovietizacijos niekados (m. pabraukta) nepripažins".

Kiek Dr. Kaslo pareiškimas liečia dabartinę Lietuvos inkorporacijos nepripažinimo padėtį iš Jungtinių Valstybių pusės, jis pastebėjo, kad prezidentas Fordas, prieš išvykdamas į Helsinkio konferenciją, buvo sušaukęs į Baltuosius Rūmus Amerikos etninių grupių vadus, kuriems padarė ilgą pareiškimą.

Vienas to prezidento Fordo pareiškimo skyrius įsakmiai lietęs Baltijos tautų statusą. Prezidentas pareiškęs, kad jis gali "užtikrinti, kaip toks, kuris ilgą laiką buvo suinteresuotas tuo klausimu, kad Jungtinės Valstybės niekuomet nepripažino Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietus ir to dabar nepadaro".

Šiuo savo pareiškimu prezidentas konstatavo du svarbius dalykus, kad a) Jungtinės Valstybės praeityje niekuomet nėra pripažinusios Baltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir b) kad Jungtinės Valstybės to nepadaro, pasirašydamos Helsinkio dokumentą.

Atrodo, kad po šitokio prezidento Fordo pareiškimo, mums pirmoj eilėj turėtų atpulti kartais girdimi spėliojimai ir priekaištai, kad Baltijos valstybės jau buvusios Jungtinių Valstybių "parduotos" rusams Jaltos, Teherano arba Potsdamo konferencijose, kad dėl Baltijos tautų buvę padaryta kokių nors slaptų, mums ligšiol dar nežinomų susitarimų. Antroj eilėj, prezidentas mus užtikrino, kad Baltijos valstybių statusas dėl jų aneksijos nepripažinimo pasilieka toks pats ir po Helsinkio konferencijos.

"Europos Saugumo Konferencijos rezultatai nepaliečia mūsų oficialios nepripažinimo politikos", pareiškė prezidentas.

Prezidento Fordo pareiškimas buvo tą pačią dieną kaip Departament of State News Release paskleistas po visą pasaulį.

Nežiūrint to, atsiranda pas mus skeptikų, kurie sako, kad JAV prezidentas tokį pareiškimą dėl Baltijos tautų padaręs tik rinkikų balsams užsitikrinti, kad jis kitą dieną, kalbėdamas aerodrome prieš išskrendant į Europą jau nepaminėjęs Baltijos tautų, kurios liko nepaminėtos ir jo Helsinkio konferencijoj pasakytoj kalboj.

Vis tik, man atrodo, kad Jungtinių Valstybių prezidento žodį, kuris buvo oficialiai Valstybės Departamento visiems kraštams paskelbtas, taip suktai aiškinti mums vis dėlto nederėtų... net ir po Watergate. Pagaliau, jei mums dėl tų dalykų kyla kokių nors abejonių, tai mums belieka tik pasitikėti tos srities ekspertų nuomonėmis, kokiu šiuo atveju mums tenka laikyti Amerikoj politinius mokslus dėstantį Sorbonos universiteto teisių daktarą Bronį Kaslą.

Mums gali nepatikti tas visas Europos Saugumo Konferencijos biznis, mes galime aiškinti, kad sovietams vėl pavyko laimėti prieš Vakarus nemažą moralinę pergalę, bet mes neturėtume Helsinkio konferencijos rezultatų dėl Baltijos valstybių kitaip aiškinti, negu tą oficialiai yra padaręs pats Jungtinių Valstybių prezidentas.

Baigiant, mums įdomu būtų grįžti prie kito jau į ateitį projekto Dr. Kaslo pasakymo, kad Jungtinės Valstybės Pabaltijo tautų sovietizacijos niekados ne-pripažinsiančios.

Dr. Kaslas savo pokalby su vietos laikraščio korespondentu nenurodė, kuo jis paremia tokią savo nuomonę dėl ateities.

Reikia spėti, kad Dr. Kaslas bus atkreipęs dėmesį į kitą prezidento Fordo posakį, kad toj Helsinkio principų deklaracijoj dėl sienų neliečiamybės (territorial integrity) yra įrašytas nuostatas, kad jokia okupacija arba teritorijos įsigijimas, sulaužant tarptautinę teisę, nebus pripažinta teisėtais.

Šitokį posakį galima būtų aiškinti, kad jis galioja tik dėl ateities, t. y. dėl įvykių, kurie seks po Helsinkio konferencijos. Vienok, sekantis prezidento pareiškimas atmeta tokį aiškinimą, nes prezidentas tęsė toliau, kad šitoks nuostatas neturi sukelti vilčių, jog tuoj pat Europos žemėlapis būsiąs pakeistas, bet kad Jungtinės Valstybės nėra atsisakiusios šio senai galiojančio principo ir nedarys dėl jo jokių kompromisų.

Atsieit, prezidentas pasakė, kad šio į Helsinkio deklaraciją įrašyto principo pasėkoje galima Europoj laukti teritorinių pasikeitimų, bet tik neturime jų tikėtis netolimoj ateity, ir kad Jungtinės Valstybės ir toliau pasilieka prie šio senai nustatyto nepripažinimo principo.

Šia proga tenka mums prisiminti 1940 m. liepos 23 d. Jungtinių Amerikos Valstybių vardu padarytą Baltijos valstybių sovietizacijos pasmerkimą, kuriame buvo kalbama apie doktriną (Stimsono) ir principą, kurie verčia Jungtinių Valstybių vyriausybę padaryti tokį Baltijos valstybių inkorporacijos pasmerkimą.

Amerikos Lietuvių Taryba per eilę metų yra paruošusi Valstybės Sekretoriams ne vieną memorandumą, aiškindama, kad Baltijos valstybių inkorporavimo nepripažinimas yra ne politikos o tarptautinės teisės principo klausimas. Atrodo, kad tik prezidentas Fordas po eilės dešimtmečių šį klausimą yra pirmą kartą suformulavęs kaip teisės principo klausimą.

TEISĖS MAKSIMOS LOTYNIŠKAI

5. *Lex plus laudatur quando ratione probatur.* Įstatymas labiau gerbiamas, kai jis atitinka proto reikalavimus. Kiek vienas įstatymas turi derintis su sveiku protu, su išmintimi. Aiškindamas įstatymą, teismas ar, sakykim, advokatas teisme, kaip tik ir ieško įstatyme to sveiko proto, išminties. Kai kartą vienas jaunas Apylinkės teisėjas senam teisininkui — advokatui, tai prof. A. Tumėnui, labai neiškalbiam ir iš lėto kalbančiam, padarė pastabą, kad jis kalbėtų greičiau ir trumpiau, o be to, kad nesiramstytų Rusijos Senato sprendimais, kurie, mūsų Vyr. Tribunolo aiškinimu, Lietuvos teismams neprivalomi, tai prof. A. Tumėnas, turėjęs aštrų liežuvį, įsižeidęs atsikirto taip:

"Aš žinau ir pats tamstą universitete mokinau, kad Senato sprendimai Lietuvos teismams neprivalomi, ką ir tams ta, kaip matau, dar žinai. Bet aš žinau dar ir tai, ko pats nežinai — tai tą, kad teisėjui dar ir sveikas protas privalomas — tas protas, kuris glūdi ir įstatyme. Todėl aš toliau čia skaitysiu Senato sprendimus, ir, vietoj aiškinęs, kad Senatas taip sako, sakysiu, kad sveikas protas taip sako. O kai dėl mano kalbos, tai aš čia kalbėti pastatytas savo pareigos, lygiai kaip ir pats už šito žalio stalo pasodintas mane klausyti irgi savo pareigos; todėl prašau ramiai sėdėti ir, kol aš kalbėsiu mane klausyti". — Tuo baigė savo pasiaiškinimą teisėjui adv. A. Tumėnas, dar lėčiau kalbėdamas ir savo kalbą gal dvigubai prailgindamas.

6. *Ratio legis est anima legis.* Įstatymo tikslas yra įstatymo siela. Todėl įstatymo aiškintojas neturi pasitenkinti tik įstatymo raidės aiškinimu; kai įstatymo raidė nesiderina su sveiku protu, su išminties reikalavimais, tai jis turi aiškinti įstatymo prasmę pagal jo tikslą, kad jis derintųsi su sveiku protu.

7. *Mutanda legis ratione mutatur et lex.* Pasikeitus arba išnykus įstatymo tikslui (kuriam jis buvo išleistas), pasikeičia arba išnyksta ir pats įstatymas. Taigi, kaip matome, ir įstatymai gali pasenėti, savaime išnykti šiuo jų tikslo arba gyvenimo aplinkybių pasikeitimu.

8. *Cessaute causa, cessat effectus.* Tai maždaug ta pati mintis, kad išnykus tikslui (ar priežasčiai), kuriam išleistas įstatymas, išnyksta ir pats įstatymas.

9. *Ubi eadem ratio ibi eadem jus.* (kur yra tas pats tikslas, ten yra ir ta pati teisė) *et de similibus idem est judicium* (ir kur yra panašios aplinkybės, ten yra ir tas pats teismo sprendimas). Čia nurodoma, kaip byloje taikoma įstatymų analogija: pirmiausia, sprendžiant bylą, reikia žiūrėti, kad bylos tikslas atitiktų tą tikslą, kuris numatytas tokioms byloms įstatyme, bet jeigu įstatymo tikslas su tavo bylos tikslu lyg ir nevisai derinasi, tai, tokio neaiškumo atveju, reikia žiūrėti, ar įstatyme numatytos aplinkybės yra panašios į tavo bylos aplinkybes, ar ne — jei panašios, tai galima taikyti tą įstatymą iš analogijos.

10. *Natura vis maxima.* Didžiausia jėga yra gamtos jėga. Ši maksima pateisina vad. prigimtinę teisę, kurios turi laikytis visi, net ir įstatymų leidėjas.

11. *Jura naturae sunt immutabilia.* Prigimtinės teisės yra nekintamos, kitaip sakant, amžinos.

12. *Lex spectat naturae ordinem.* Įstatymas saugoja gamtos tvarką. Tai nurodymas įstatymų leidėjui, kuris negali leisti įstatymų, nesiderinančių su prigimtine teise.

13. *Jus naturale est quod apud omnes homines eadem habet potentiam.* Prigimtinė teisė yra ta, kuri visiems žmonėms turi tą pačią galią. Čia yra prigimtinės teisės apibrėžimas, jos nusakymas. Šia proga noriu pastebėti, kad, pvz., pagrindinės žmogaus teisės yra išvedamos kaip tik iš šios prigimtinės teisės, kuri galioja visoms tautoms ir visiems žmonėms, net ir nefiksuota įstatymo forma. Ji, kaip sako, yra "įrašyta žmogaus širdyje".

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" SU DIDELĖMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.
Kietais viršeliais, vietoje $4.00 dabar tik $3.00
Minkštais viršeliais tik $2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŪS ŽMONĖS.
Kelionės po Europą įspūdžiai. Dabar tik $2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apleidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapačinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tąsa. Tai yra Amerikoje bejsikuriančio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. $1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. $3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumą neapgauna Inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAIS. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina $2.00.

Vincas Žemaitis. LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTĖJE. 84 psl. Kaina $1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridedant čekį ar piniginę perlaidą.

What if we told you to cough up $18.75 or else?

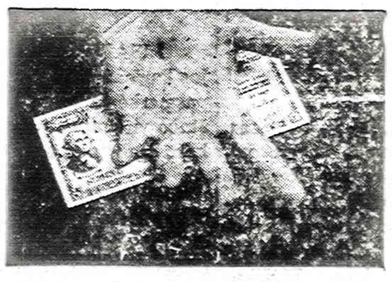

You wouldn't like it, of course.

You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to.

That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything.

Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck.

They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds.

Good, but selfish.

There's one other very important reason why Americans already own over $52 billion in Bonds.

It's called pride.

It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it.

Sign up for the Payroll Savings Plan where you work.

Or go to your bank.

And cough up that $18.75.

Please.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

J. VILIŪSIS

Nereikalingas ir neprasmingas darbas

"Lithuanians in Canada" knyga

(Tęsinys)

"Plačiąja prasme, pastarąją bangą emigrantų sudarė politiniai ekzilai (čia blogai pavartotas terminas "exiles", kas reiškia "ištremti", "išvaryti", o tikrumoje turėjo būti pavartotas terminas "fugitives", "refugees", nes jų niekas neištrėmė, neišvarė, o jie patys pabėgo, pasišalino J. V.). Apie 75,000 lietuvių apleido savo tėvynę 1944 met., kad nepatekti vėl Sovietų dominacijai antru kart "Jie patyrė Sovietų priespaudą, departacijas jų artimųjų į Sibirą, policijos terorą ir ekonominę eksploataciją 1940—1941 metais"...

Dalis, tos aukščiau minėtos, tų politinių emigrantų, masės — apie 30,000 pabėgėlių iš Lietuvos, — įvairiais keliais atsidūrė Kanadoj. Tikrai jie visi bėgo nuo besiartinančios antros Sovietų okupacijos, kuri uždėjo Lietuvai baisios vergijos pančius. Tai tikra tiesa! Tik šioj vietoj tačiau , kad ir trumpai, bet aiškiai turėjo būti aptarta čia pavartotos sąvokos "Sovietai" reikšmė. To labai pasigendama!

Žodis "Sovietai" yra naujadaras iš rusų kalbos žodžio "soviet", kas reiškia "taryba". 1917 metų Rusijos revoliucijos eigoje tuo vardu buvo pasivadinusios darbininkų ir kareivių rinktos tarybos, taigi rusiški sovietai, kurie daug prisidėjo prie komunistinės santvarkos įgyvendinimo Rusijoje. Dėlto ir tas vardas "sovietai" yra tapęs sinonimu atžymėti visą Rusiją su jos sostine Maskva, visą komunistinės Rusijos valstybę, kuri yra pavergus ištisą eilę nerusiškų tautų. Ir šiandien kai kada tą imperiją trumpai vadina "Tarybų Rusija", nors dabar ten jokių rinktų tarybų nėra, o viską valdo komunistų partijos diktatūra.

Jei mums lietuviams, kaip ir iš viso europiečiams, visa tai įprasta ir suprantama, bet tai negalima pasakyti apie vietinius, kad kartais ir gerokai prasilavinusius, kanadiečius, kuriems gi ir skiriama to anglų kalba knyga. Turbūt ne vienam iš mūsų teko pastebėti, kad jų politinės ir geografinės žinios apie Europą yra labai ribotos. Ir dėlto jie sau galvos nekvaršina, nes gi tai nieko bendra neturi su komercinio "hockey", ar "base-ball" problemomis. To čia tariamo "sporto" nuolat besikartojančių šabloninių spektaklių rezultatų žinojimas, — komandų sąstatai, laimėtų taškų skaičius, pabaudos, muštynės ir t. t. gi ir nulemia daugelio kanadiečių "inteligencijos" požymį. Ta liga jau pradeda užsikrėti kai kurie ir mūsų paskutinės imigracijos bangos ateiviai.

Čia tenka pastebėti, kad tą paskutinę bangą imigrantų sudaro daugiausia intelektualai. Ir čia knyga, maloniai, pasigirdama pastebi, kad jų įsijungimas į Kanados bendruomenę pareikalavo mažiau laiko, nei kad ankstyvesnių imigrantų, kurie čia atvyko iš pusiau beraščių kaimų prieš Pirmąjį pasaulinį karą. "Their integration into Canadian society took less time than that of the earlier immigrants who stemmed directly from the semiliterate villages of pre-world war I in Lithuania". Vadinasi dabar jau mes ištirpstame daug greičiau šiame Kanados katile. Tai tikrai pastebima ir ypač mūsų, taip vad. "High Society" sferose. Bet ar tai vertėjo akcentuoti (psl. 18) ? Visai nevykęs pasigyrimas!

Toliau, knygos 22, 23 ir 24 psl. sutinkame visą sąrašą viso 98 pavardes, britų armijos karių, kurie jau 1813-15 m. būk tai kariavo Kanadoje prieš amerikiečius, ir būk tai esą buvę visi lietuviai. Ta statistika paimta iš Dr. K. Jurgėla'os surastų davinių karo ministerijos archyvuose.

Koks tikslas čia buvo operuoti tais daviniais kas tarnavo anglų kariuomenėje, kalbant apie imigraciją į Kanadą? Jie nebuvo jokie imigrantai, o tik anglų kariuomenės ginkluotų pajėgų sąstato individai, atsiųsti jų okupuotai kolonijai — Kanadai valdyti.

Ir iš viso, nei K. Jurgėla, nei knygos autoriai nežino kiek tų tariamų "imigrantų — lietuvių" desertyravo per rubežių į JAV, tiksliai į Dakota'os "steitus", ir kiek tų kariavusių "karžygių" atliko gyvų karo veiksmams pasibaigus 1815 m., kurie galėjo apsigyventi Kanadoje, kaipo nusipelnę Anglijai, kaip ten bebūtų, tas faktas mums garbės nesudaro!

Tie knygoj suminėti "lietuviai" buvo anglų kariuomenės samdiniai, kaip prancūzai juos vadina "mercenaires", iš lotynų žodžio "mercenarius", — tai asmens, kurie neturi jokių idėjų, o tarnauja svetimai valstybei tik už pinigus. Tai daugumoje įvairūs avantiuristai ir nusikaltėliai, kaip kad buvo visiems gerai žinomi prancūzų svetimšalių legionai, suorganizuoti jų Afrikos kolonijoms valdyti.

Kaip matyti iš to aukščiau minėto sąrašo, dauguma jų yra kilę iš Lietuvos miestų ir miestelių, bet, sprendžiant iš patiektų vardų ir pavardžių, jų dauguma buvo tikrai ne lietuvių tautybės. Tai vis žydai, lenkai, vokiečiai ir t. t. ir net ispanai. Nes iš viso tie britų daliniai buvo suorganizuoti ne kur nors Lietuvoj, o kur tai Indijoj ir Ispanijoj.

Štai tik keletas pavardžių ir vardų iš to sąrašo, kurie aiškiai iliustruoja jų tautybes, tik nieko bendra neturinčios su lietuvybe:

Hillert Gottfried, kilęs iš Šakių; Gretschman Matthias —Lekėčių; Kortschinsky Michel — Kalvarijos; Mayer Daniel — Žemiškėlių; Rathiavicz Mathias — Gardino; Searazoch Roman — Skriaudžių; Schnorsky Waltromo — Vyžainių; Shelenzky Paul — Graužėnų; Waslo Ricnar — Molodečno; ir t. t.

Kokią nuomonę sau susidarys angliškai skaitantis kanadietis, ar amerikonas, apie lietuvių pavardes ir vardus, kai knygos autoriai ir nebando tas nelietuviškas pavardes, ir nelietuviškus vardus, kaip nors sulietuvinti? Patiekti gi tą pavardžių žaliavą skaitančiai šio kontinento visuomenei nebuvo jokios prasmės ir tikslo, kai iš viso tai neturi jokios reikšmės gvildenamui klausimui.

Ne bent čia knygos autoriai norėjo pasigirti, kad lietuviai jau praeito šimtmečio pradžioje "okupavo' Kanadą, — čia atsirado pirmiau už visus kitus?... Mes gi norim būti visur pirmutiniai!...

Aukščiau atpasakotoj istorijoj apie lietuvių imigraciją į Kanadą, ypač minėtą tikrai masinę imigraciją, virš 25,000 žmonių, kuri jau prasidėjo 1940 m. pirmą kart Lietuvai atsidūrus bolševikinėn Maskvos vergijon ir galutinai antru kart 1944 m., 2-jo pasaulinio karo pabaigoj, — knygoj pasigendama reikiamo epilogo.

Kaip žinoma, tą imigracijos bangą sudarė daugumoje intelektualai, įvairūs profesijų žmonės, nes jiems grėsė pats didžiausias pavojus patekti vėl į Maskvos budelių rankas, kurių visuomet yra pirmutinis tikslas okupuotam krašte sunaikinti inteligenciją, — panaikinti galima tautos rezistenciją, sunaikinus jos vadovybę. Taigi pasilikti savam krašte ar pasitraukti — jiems buvo klausimas tarp mirties ir gyvybės!

Knyga 18 psl. pastebi, kad ta rūšis imigrantų greičiau sugebėjo įsijungti į Kanados bendruomenę, tas procesas užėmė mažiau laiko, nei imigrantų, atvykusių čia prieš Pirmąjį pasaulinį karą, kurių dauguma buvo darbininkai pusiau beraščiai. Tai tiesa. Tik čia būtinai reikėjo atkreipti skaitytojų dėmesį, kuria kaina tas viskas vyko?!

Kanada priėmė tuos imigrantus ne dėl jų gražių akių, ar iš pasigailėjimo, bet grynai utilitariniu pagrindu. Kanadai buvo reikalinga pati pigiausia fizinė darbo jėga. Dėlto, kaip atsimename, pirmoj eilėj rinko sau jaunus sveikus ir darbingus vyrus kasyklų ir miško darbams ir kitai fabrikų pramonei, su sąlyga pasižadėti vienus metus atidirbti pagal sutartį už minimalų atlyginimą. Jaunos mergaitės ir šiaip darbinga moteris įsileido tarnaičių pareigoms, slaugių ligoninėse, skalbėjų, šlavėjų darbams ir t. t., taip pat pagal vienų metų sutartį už minimalų atlyginimą, kartais tik 25 dol. mėnesiui, kaip kad tarnaitėms ir dirbanč. ligoninėse. Tik tie, sąžininkai atidirbę nustatytą sutartyje laiką, turėjo teisę atsikviesti savo tėvus ir artimuosius, iš anksto pasižadėję juos išlaikyti, aprūpinti butu ir maistu, iš savo uždarbio menkų sutaupų, kad šių pastarųjų kvalifikacijos — profesorių, inžinierių, pedagogų, advokatų, karininkų, daktarų, veterinorių, agronomų, matematikų ir t. t. — nebuvo oficialiai pripažįstamos ir jie negavo progos dirbti pagal savo išsilaisvinimą, profesiją, — jie priversti buvo įsijungti į naujas profesijos, kurioms nebuvo reikalingi valdžios leidimai: — "cleaner'ių", "dishwasher'ių", "watchman'ų", "janitor'ių", "manservent'ų" ir panašius darbus pagal savo amžiaus fizinį pajėgumą. Taigi buvo tikri kryžiaus keliai susidaryti sau materialinę egzitenciją! Tik vienam kitam gal pavyko gauti darbą savo profesijoj, pripuolamai neatsiradus tai pozicijai kandidatui kanadiečiui. "Koks tai Kanados ministeris yra išsireiškęs, kad Kanadoje gimęs kūdikis vertingesnis už Europos profesorių". Ir tai mes patyrėme ant savo kailio.

Vienas žymus Lietuvos chirurgas man pasakojo, kad jis atvykęs į Čikagą du metus ligoninėje turėjo nešioti lavonus, kol pagaliau gavo med. daktaro teises. Panašiai buvo ir Kanadoje. Tai tiktai drastiškas pavyzdys. Visur buvo didžiausi sunkumai gauti teises verstis savoj profesijoj naujam atvykėliui. Specialistų sąjungos, kolegijos, unijos — apsaugotos vietos įstatymų, nenori įsileisti svetimų, bijo konkurencijos, na, ir galutinas klausimas — pinigas (žiūr.. "Nepriklausoma Lietuva" No. 13 (1037) iš 1967 m. kovo mėn. 29 d. "Nereikalingas ir neprasmingas darbas" J. V.), kad tie žmonės sugebėjo prisitaikinti prie esamų aplinkybių, nugalėti visus sunkumus, užsidirbti sau pragyvenimą, negaunant jokių privilegijų dėl savo amžiaus, išsimokslinimo, — tai tik lietuviškas užsispyrimas, pasiryžimas, jų darbas ir energija! Atvykę į Kanadą beturčiai, bepiniginiai, beteisiai, per trumpą palyginant laiką daugumoje tik savo darbu sugebėjo patenkinimai įsikurti, įsigyti nekilnojamus turtus, išmokslinti savo vaikus, geriau už visais būdais protegiuojamus vietinius kanadiečius, — tai geriausia jiems atestacija. Už mus suteiktą neprivilegijuotą prieglaudą, Kanadai mes nuo savo produktingo darbo įnašu dešimteriopai atsilyginome. Mūsų pačių interesas buvo tai pabrėžti ir knygoje, skirtoje angliškai skaitančiai visuomenei! Tai labai pasigendama.

(Bus daugiau)

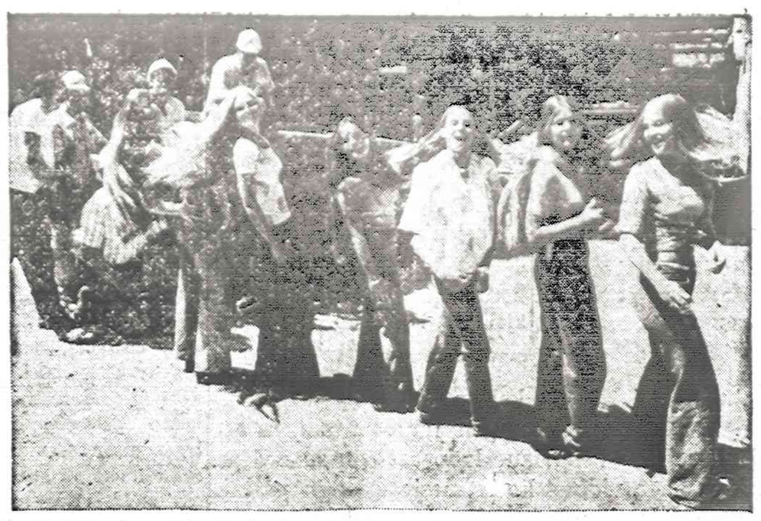

Šešios farmerių dukros, laimėjusios šampuno bendrovės ilgų plaukų kontestą New Yorke, rodo miestiečiams, kaip užauginti ilgus ir tankius plaukus. Jos yra pasiryžusios pramokti, kaip pinti ilgas kasas.

SLA — SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo $100.00 iki $10,000,00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigus aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1,000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBU ir draugijų nariams. Už $1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių koloniju. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

LIETUVOS VARDO KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieną žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDO KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina $2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du doleriu atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJĄ

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina $10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagon atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kuriu viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikišku, socailistinių, laisvamaniškų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

"NAUJIENOS' KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BIČIULIS

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4 % a year
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2%

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President — Phone: VIrginia 7-7747
HOURS: Mon.Tue.Fri.9-4 Thur.9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Taupykite dabar pas mus

FSLIC

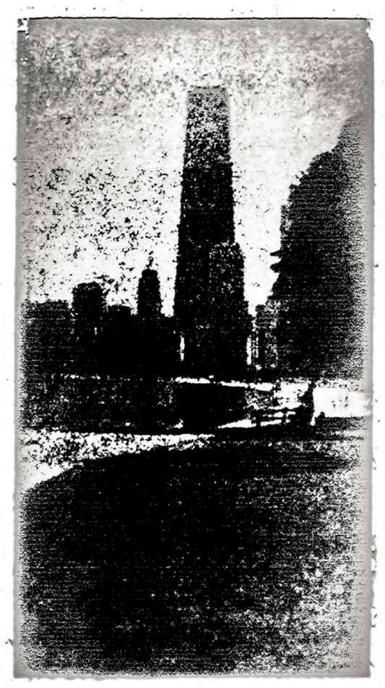

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. — Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais. — Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $30.00 per year. $16.00 per six month. $8.50 per 3 months. In other USA lacalities $26.00 per year, $14.00 per six months. $7.50 per three months. Canada $30.00 per year; other countries $31.00 per year.

15 cents per copy.

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	$30.00
pusei metų	$16.00
trims mėnesiams	$8.50
vienam mėnesiui	$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$26.00
pusei metų	$14.00
trims mėnesiams	$7.50
vienam mėnesiui	$2.50
Kanadoje:	
metams	$30.00
pusei metų	$16.00
vienam mėnesiui	$3.00
Užsieniuose:	
Metams	$31.00
pusei metų	$18.00
vienam mėnesiui	$4.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuviai kilpos nesiners

Tėviškės Žiburių redaktorius kun. Pr. G. (aida), nurodęs kraštą pavergusių lietuvių tautos priešų pastangas palaužti lietuvių kovą už savo krašto laisvę, surinko daug įdomios medžiagos ir apie pavergtą lietuvių tautą. Jis priėjo išvados, kad pats blogiausias tautos gyvenimo laikotarpis yra tas, kai patys lietuviai neriasi sau kilpą ant kaklo ir naikinasi. Mes jau tą esą darom.

Toronte leidžiamo savaitraščio redaktorius tvirtina, kad priešas, užėmęs kraštą, siekia užvaldyti ne tik ekonomines krašto gėrybes, bet ir jo gyventojų protus bei širdis. Tam tikslui priešas ieško talkininkų pačioje pavergtoje tautoje. Taip elgėsi vokiškas Lietuvos okupantas, panašiai elgiasi ir rusiškas. Vokiečiams talkininkavo lietuviško nacionalistinio sąjūdžio simpatikai, o rusams — komunistinio sparno žmonės. Okupanto talkininkai ir esanti ta kilpa, kurią patys lietuviai neriasi ant savo kaklo. Apie tą kilpa jau kalba katalikai pačioje Lietuvoje, apie ją prašneko ir Tėviškės Žiburių redaktorius. Jis yra įsitikinęs, kad tą kilpą neriasi ir užsienio lietuviai.

Kun. Gaida mano, kad užsienio lietuviams kilpą ruošia okupantas. Pirmiausia jis sudaro platų tinklą, o vėliau jau imasi konkrečių žingsnių kilpai paruošti ir leidžia patiems lietuviams ją užsinerti. Savo įžanginį šitaip baigia:

> "Žinoma, tas tinklas nėra toks platus ir paveikus, kaip okupuotoje Lietuvoje, tačiau agentų bei informacijų yra. Vieni dirba iš idėjos, kiti nori užsitarnauti tam tikrų privilegijų,, treti pasitarnauja iš geraširdiško naivumo. Jie stengiasi drumsti išeivijos gyvenimą, kuris, netekęs vienijančio pagrindo — teritorinės tėvynės, pasidarė lengvai pažeidžiamas. Vis dėlto perdaug būtų tvirtinti, kad visos mūsų išeivijos konvulsijos jų yra sukeltos. Panašios konvulsijos vyko ir tų tautų išeivijose, kur sovietinių agentų nebuvo (pvz. ispanų Meksikoje). Jos atsiranda, kai vidinis išeivijos cementas pradeda byrėti, kai nebelieka autoritetų, kai sumenkėja vienijantys veiksniai. Tada ir mažas veikėjas ima jaustis dideliu, kareivis pasijunta generolu, pilietis — beveik prezidentu, šiek tiek prasilavinęs — išminties sostu. Apie paklusimą kokiam nors išeivijos autoritetui negali būti nė kalbos. Belieka susitarimo kelias. O susitarti tokiom grupėm arba tokiems asmenims turbūt nelengviau kaip arabam su žydais. Dėlto ir vyksta vidinės kovos, nesibaigiantys ginčai. Tai ir kilpa, kurią patys ant savo tautos kaklo užsineriame": (Tėviškės Žiburiai, 1975 m. rugsėjo 4 d., 1 psl.).

Kad pavergtoje Lietuvoje okupantas sudaro nuotaikas ir paruošia kilpą, tai visi suprantame, bet kad tas pats okupantas galėtų sudaryti tas pačias sąlygas ir pakištų kilpą užsienio lietuviams, ir kad laisvi lietuviai tą kilpą ant savo kaklo nertųsi, tai su Tėviškės Žiburių redaktorium negalime sutikti.

Gali būti visos kilpai nertis sąlygos, gali supleišėti cementas ir nebelikti autoritetų, gali maži jaustis dideliais, o prasilavinusieji įsivaizduoti išminčiais, bet pas mus yra kitos sąlygos, kurių nėra pavergtame krašte. Mes galime spaudoje ir sueigose aptarti cemento kokybę ir buvusius autoritetus. Mes galime vertinti į generolus besisiūlančius kareivius ir pamatuoti mažai prasilavinusių išmintį. Bet svarbiausia, nustatę padarytas klaidas, nuplėšę akligatvin mus nuvedusiems generolams žvaigždes ir pavarę Maskvai tarnaujančius kurstytojus, galime rasti bendrą kalbą. Lietuviai mažai kuo skiriasi nuo kitų tautų, bet mums atrodo, kad lietuviai vis dėlto yra truputį protingesni, negu galingiausieji mūsų kaimynai. Nedaug, bet to trupučio užtenka, kad mes neleistume galingiems mus pakarti. Pačioje Lietuvoje rusai nuvijo storą kilpą, bet lietuviai ir rusams parodė, kad jų žemės ūkio mokykla buvo geresnė, negu visos rusiškos kartu sudėjus; kad rusai vertė Sniečkų ir dabar verčia Griškevičių spausti lietuvius ir reikalauti dar didesnės gamybos, bet vis dėlto rusai savo žemės ūkio specialistus siunčia į Dotnuvą, o Dotnuvos profesorius siunčia į Minską. Rusai žino, kad lietuviai mokytojai yra geresni ir sąžiningesni; kad pavyzdys jaunuolius labiau paveikia, negu garbinama Lenino mumija; kad kasdieninio gyvenimo teisingumas ir net teisėtumas yra galingesnis, negu pačios "naujausios" išnaudojimo teorijos.

Tas pats ir užsienyje. Mus laikinai paveikia nesuprastas ir kreivai interpretuotas politinis žingsnis. Mes protestuojame prieš Lietuvos pardavimą ir leidimą visiems laikams pavergti Lietuvą, bet kai išaiškiname padarytą klaidą ir nustatome, kad niekas nieko nepardavė ir niekas nieko nenupirko, o mums teks tęsti kovą už gimtinio krašto laisvę, todėl mes susitariame ir stojame vėl į reikalingas gretas.

Juk ne visi ir mūsų generolai savo karius pražudė ir kovos draugus prarado. Mūsų tarpe galvas iškėlė toliau matantieji ir daugiau komplikuotą tarptautinę padėtį suprantantieji. Klaidas padariusieji turės trauktis, o išmintingesnieji ir padoresnieji stos priešakin. Taip lietuviai darė sunkiausiais laikais, panašiai jiems reiks elgtis ir šiandien. Kilpos mes sau tikrai nesinersime.

Rektoriaus Uogintė įsakymas profesoriams

Vilniaus pedagoginio instituto rektorius V. Uogintas, paruošė, pasirašė ir šių metų vasario 14 dieną įsakymu Nr. 20 išsiuntinėjo visiems pedagogams tokį įsakymą:

Dėl dėstytojų atsakomybės organizuojant ir pravedant studentų išvykas.

Mokymo plane numatomos, taip pat įvairios ekskursijos, meno saviveiklos, sportininkų kolektyvų ir kitokio pobūdžio studentų išvykos respublikos viduje, už jos ir šalies ribų turi didelę dalykinę, pažintinę ir auklėjamąją reikšmę, rengiant būsimuosius mokytojus. Siekiamas, kad studentai šiose išvykose, pedagoginės praktikos, darbo ir poilsio stovyklų talkų žemdirbiams metu savo darbu ir elgesiu pateisintų tarybinio studento, būsimo pedagogo, komjaunuolio, LSRS piliečio garbingą vardą.

Šioms išvykoms aukojamas nemažas akademikams užsiėmimams ir poilsiui skirtas laikas, skiriamos didelės lėšos. Jų sėkmė, formuojant jauną jį specialistą, priklauso nuo kolektyvų vadovų, katedrų dėstytojų tinkamumo ir savalaikio pasirengimo išvykoms ir, remiantis studentų aktyvu, reikiamos drausmės palaikymo pačių išvykų metu. Būtina išvykų rezultatus svarstyti katedrose, kolektyvuose, informuoti apie išvykas ir ekskursijas dekanus, o esant reikalui, ir rektoratą.

Pastaruoju laikotarpiu pažeidus elementariausius studentų išvykų organizavimo ir pravedimo reikalavimus, susidurta su reiškiniais, turinčiais neigiamą įtaką studentų ideologiniam auklėjimui, jų marksistinės pasaulėžiūros formavimui.

1974 birželio 29 — liepos 12 dienomis istorijos fakulteto 14 studentų grupė, vadovaujama dėstytojo, valandininko R. Šalūgos, Joniškio, Akmenės, Mažeikių rajonuose atliko mokomąją, archeologijos, etnografijos ir kraštotyros praktiką. Ši grupė, būdama Akmenės rajone, nusižemino bažnytininkams, įsiprašė į Klykalių medinę bažnyčią, kaip į architektūrinį paminklą, klausėsi vietos klebono antikomunistinių komentarų (Klykolių parapijos klebonas yra Jonas Paliukas, baigęs Kauno Kunigų seminariją 1969 metais - Red)., žiūrėjo jo gamybos filmus ir skaidres, be visa ko ir religine tematika. Suprantama, kad visa tai praktikos plane nebuvo numatyta. R. Šalūga, kaip nepateisinęs pasitikėjimą, institute nebedirba. Grupės seniūnas iš pareigų atleistas. Su studentais teko pravesti atitinkamus pokalbius.

1974 spalio 27 to paties fakulteto II kurso studentų grupė, vadovaujama docentės A. Gaigalaitės surengė pažintinę ekskursiją maršrutu Pilaitė — Kernavė — Musninkai — Čiobiškis — Žąsliai — Elektrėnai — Vievis — Lentvaris. Kernavėje, dėstytojai nepastebint, studentai savavališkai suėjo apžiūrėti bažnyčios, kurioje, pasirodo, yra įrengtas nemokslinis, antiistorinis muziejus. Dėstytoja, tai sužinojusi, tuojau pat studentus išsivedė ir pravedė aiškinamąjį pokalbį. Tačiau sugrįžusi apie šį įvykį fakulteto dekano nepainformavo.

1974 rugsėjo 4 — spalio 3 dienomis, gamtos — geografijos fakultetų studentų grupė, vadovaujama e. doc. p. J. Tomkaus, talkininkavo Šalčininkų rajono "Lenino priesaikų" kolūkyje. Nežiūrint griežto nurodymo talkininkų vadovams, dėstytojui J. Tomkui nuobodžiaujant, buvo surengtos pabaigtuvių vaišės su svaiginamaisiais gėrimais. Tokio pobūdžio pabaigtuvės ir kai kurių studentų elgesys jų metu, pažemino talkininkų ir jų vadovo orumą.

Anksčiau, liepos 16 — 21 dienomis, atliekant praktiką prie Drukšių ežero, e. doc. p. J. Tomkus studentų akivaizdoje prie laužavietės, be jokio rimto pagrindo susikivirčino su atvykusiais ir toliau turistais. Šis netaktiškas iš dėstytojo pusės konfliktas, norint nenorint, įgijo nacionalistinį pobūdį.

Į tokius ir panašius neigiamus reiškinius reikia griežtai ir principingai reaguoti ir kiekvienai katedrai ir dėstytojui iš jų daryti reikiamas išvadas.

Ryšium su tuo įsakau:

1) Geografijos katedros e. doc. p. Juozui Tomkui už grubų drausmės pažeidimą studentų talkos žemdirbiams už netaktišką elgesį su pašaliečiais studentų praktikos metu, pavykoje, pareikšti įspėjimą.

2) TSRS istorijos katedros docentei Aldonai Gaigalaitei už neinformavimą apie kai kurių studentų netikamą elgesį išvkoje, pareikšti įspėjimą.

3) Katedrų vedėjams per 10 dienų su šiuo įsakymu supažindinti katedros narius ir su pasiūlymais dėl šio įsakymo grąžinti kanceliarijai.

VVPI Rektorius doc.
V. Uogintas
(E)

KREIPIMASIS Į VISUS LIETUVIUS!

1975 m. rugsėjo mėn. 13 d. 7 val. Hamiltono Tautos Fondo atstovybė Hamiltone Jaunimo Centre, Dundurn St., ruošia Tautos Šventę ir Vilniaus Dienos minėjimą. Šis įvykis Vilniaus krašto lietuviams yra labai džiuginantis, nes tai ženklas, kad Vilniumi ir jo sritimis rūpinamės nebe mes vieni, bet ir kiti. Todėl Vilniaus krašto lietuviams tenka didelė pareiga šį parengimą gausiu atsilankymu paremti.

VKLSgos Kanados Krašto Valdyba prašo visus, šį kreipimąsi skaitančius, atkreipti didelį dėmesį ir ne tik patiems atvykti, bet ir kitus paraginti dalyvauti. Ypač kreipiam dėmesį į didžiausią ir artimiausią koloniją Torontą ir gretimas apylinkes, kaip London, Delhi, Niagaros pusiasalį ir kitas. Dideliu nuoširdumu kreipiamės į *Suvalkų — Seinų — Punsko ir kitų vietovių čia apsigyvenusias lietuvaites* atvykti į šį parengimą. Dalyvavimu liūdysime, kad tos žemės apgyventos lietuviais ir Lietuvai priklauso. Pasirodykim, kad nenustojom nei ryžto nei idealizmo!

Toks pat mūsų kreipimasis į visus lietuvius, kad parodytumėt Vilniui tokį pat dėmesį, kaip per visą 20-ties metų nepriklausomybės laikotarpį.

Prisiminkime, kad jei nebus Vilniaus — nebus ir Lietuvos!

VKLS-gos Kanados Krašto Valdyba

Dr. Kęstutis Valiūnas važinėja

Dr. Kęstutis Valiūnas, Vliko pirmininkas, rugpiūčio 30 d. dalyvavo Akademikų Skautų Sąjūdžio Rake, Mich., stovykloje ir susirinkusiems kalbėjo apie Helsinkio įvykius ir bendrai Lietuvos laisvinimo klausimais. Po pranešimo buvo daug paklausimų ir tęsėsi ilgos diskusijos.

Tos pat rugpiūčio 30 d. vakarą, Vliko pirmininkas dalyvavo buvusių Kaune Jėzuitų gimnazijos auklėtinių suvažiavime ir per vakarienę pasveikino dalyvius Vliko vardu.

Rugpiūčio 31 d. dr. Valiūnas padėjo vainiką prie paminklo, pastatyto žuvusių dėl Lietuvos laisvės ir čia pasakė tinkamą kalbą.

Algis Vedeckas, Vliko Valdybos narys, rugpiūčio 23 d. Ateitininkų sendraugių suvažiavime, Kennebunkport, Maine, padarė pranešimą apie Vliko veiklą ir Helsinkio įvykius. Suvažiavimo dalyviai klausinėjo prelegentą ir diskutavo paliestus klausimus. (E).

DĖKINGUMAS LIETUVOS GYNĖJAMS

Amerikos Lietuvių Taryba stengiasi išreikšti padėką visiems vyriausybės žmonėms, kongreso nariams ir kitiems, ginantiems Lietuvos teisę į laisvę. Pvz., Altos pirm. dr. K. Bobelis neseniai pasiuntė padėkos laiškus New York Times ir jo štabo nariui J. T. Wooten, kongresmanams P. Rodino, Jr., F. J. Fitian ir daugeliui kitų.

DR. A. J GUSENAS

SAUGOK SAVO SVEIKATĄ

Medicina dar neišmoko nugalėti kai kurių ligų, bet kaip jų išvengti — dažnai jau žino.

12

Stebėtinas daiktas tas alkoholis ir kaip įvairiai į jį žiūri pasaulis! Pramonė ir prekyba nori padidinti jo gamybą, valstybės ieško jame padidėjimą iždo, o blaivieji, higiena, medicina, o ypač psichiatrija iš visų jėgų bando kovoti prieš alkoholį.

Alkoholis yra tikras nuodas, kuris perima visą organizmą, visą jį susilpnina ir padaro iš jo dirvą įvairioms ligoms. Ilgai vartojant alkoholinius gėrimus, pirmiausia sužaloja maisto kramtymo eigą. Nesinori valgyti, nevirškina viduriai, pasireiškia skrandyje sloga, kuri vėliau persimeta į kepenis ir jas sunaikina, o žmogus pageltonuoja. Plaučiai, inkstai, kraujagyslės ir venos persisunkia alkoholiu, nuo kurio pasidaro trapios ir dažnai sprogsta smegenyse.

Moterys girtuoklės dažnai pagimdo išgamą, kokį idiotą arba galvažudį. Daugiausia alkoholis kenkia nervų sistemai, juos sužaloja ir žmogus išprotėja.

Jaunų alkoholikų protas staigiai silpsta, nyksta doros pagrindai. Nebūtų taip blogai, jei alkoholis imtų tiktai vienus girtuoklius, bet jis atsiliepia vaikams, jie būna silpnapročiai idiotai, serga nuomariu ir kitomis ligomis.

Vaikai girtuoklių tai tikra auka pamišėlių namams ir kalėjimams. Nuoseklumas reikalauja, kad nustotų gėrę tėvai, nustotų gėrę jų pačių mokytojai, kunigai nuo kurių ima juk sau pavyzdį ir kiti.

Vos tik kūdikis atėjęs į šį pasaulį jau sutinkamas skambėjimu stiklelių, vos spėjo paūgėti, vos pradėjo dairytis aplinkui ir savo akimis rinkti naujus įspūdžius — tarpe pirmiausiai pastebimų dalykų, mato girtuokliaujančius tėvus, pažįstamus, visokius dvasiškius mokytojus ir pats gauna paragauti alkoholio.

Nors tas vaikas ir nepripras prie alkoholio, nepasidarys girtuokliu, bet visgi alkoholio vartojimą laikys tėvų paliktu papročiu.

Alkoholiniai gėrimai vartojami visose sueigose: krikštynos, vestuvės, šermenys ir t. t. be gėrimo niekur neapseinama.

Tegul tėvai negeria, tegul jie nesėdi tavernoje prie baro, o būna namie prie vaikų. Tai bus geriausias pavyzdys ir pamokymas vaikams, tada įspėjimo žodžiai nenueis vėjais!

ALKOHOLIS KŪNO NUODAS

Alkoholis yra priskaitomas organinių nuodų grupei. Organiniai nuodai esti augmeninio ir gyvulinio stiprumo. Organiniai nuodai nesuardo taip greit kūno lastelių bei audinių kaip, kad neorganiniai — mineraliniai nuodai, kaip naugės, rūgštys bei šarmai.

Bet visgi organiniai nuodai naudojant ilgainiui, išlengvo gadina ir sužaloja visus kūno audinius. Pačius jautriausius jie paliečia pirma, taukais paverčia, ir jie pasidaro kietesni, surambėja, praranda savo tamprumą ir gaivumą.

Manding, ta pati procedūra ir su bakteriniais, ligų pagamintais nuodais, — ir jie kūno ląsteles ir audinius sugadina. Tas pats yra ir su išoriniais burnon įgeriamais nuodais. Skirtumas yra tik nuodingumo laipsny ir jų veikimas į tūlus audinius bei organus.

Alkoholis yra pats paprasčiausias ir daugiausia išsiplatinęs nuodas. Tai yra didžiausia bei svarbiausia priežastis visų kūno negerumų, kurie prasideda organuose bei organizmo sistemose: audinių ardytojas, kraujo gaivumo eikvotojas ir visokių limpamųjų bakterinių ligų gamintojas. Alkoholis sužaloja visus kūno audinius, dirksnius su kuriais jis susiduria.

Daugiau ir dažniau jo išgėrus, — ar tai degtinės, vyno, alaus ar šampano, — viduriuose labiausia skrandyje ir žarnose pasidaro aštraus įdegimo, lygiai taip, kaip kad ir nuo kokio nauginio nuodo. Žmogui vidurius skauda, raižo, net neminint galvos skausmų.

Daugiau geriantieji pasidaro kroniški ligoniai, nes per jų organus persikošia alkoholis, jų kūno ląstelės, audiniai, džiūsta ir vėl trokšta alkoholio. Išsivysto kroniškas skrandžio ir žarnų įdegimas, visos glitinės plėvės parausta, įdega. Virškinimo sistemai pradėjus gesti, viso kūno mašinerija susilpnėja. Tikrieji ir svarbieji audiniai vysta, nyksta ir taukais apauga.

Girtuoklio liežuvis esti baltas, gelsvas arba rusvas, iš viršaus lyg kokia žieve aptrauktas. Dantų desnos patinusios kraujingos, pūliuoja, dantys genda ir trupa. Viršutinė dalis žandikaulio rūdyja ir pūna, o kartais pradeda net vėžys graužti, iš burnos biauriai dvokia.

Ne į visus vienodai alkoholis veikia — tatai daug priklauso nuo alkoholinių gėralų, jų stiprumo ir nuo girtuoklio sveikatos ir gyvenimo aplinkos.

Vieniems nuo gėrimo viduriai sugenda, skrandis, žarnos, jaknos, visos virškinimo sistemos organai pajra. Kitiems viduriai ilgiau išsilaiko, bet greičiau dirksniai genda, iki proto prieina ir pamišimų greičiau įgauna. Dar kitiems nuo gėrimo arterijos sukietėja, sklerozė išsirutulioja. Sukietėjusios gyslelės, nuo kraujo spaudimo, kartais plyšta smegenų audiniai, paralyžius tulų kūno dalių seka. Širdies audiniai nusilpsta ir dažnai skausmų apie širdį būna. Kartais širdis taip nusilpsta, kad staigiai sustoja plakusi, o jai sustojus ir visa muzika užsibaigia.

Alkoholis ir visi jo svaigieji gėralai, nesvarbu kokiais gražiais vardais išvardinti, yra nuodas, ir laimingas tas, kurs tiek turi galvoj košės, kad pajėgia atsilaikyti, jo nevartojęs! Nesąmonė yra nuodytis ar ūmai ar po truputį!

Priežastis gėrimo?

1. Silpniausiais dirgsniais žmonės pavirsta girtuokliais, nes alkoholis sužaloja "liver enzyme" ir pagamina cirhosis, jaknos sukruopėja, vėliau pagelsta ir žmogus miršta. 2. Nesutikimai šeimoje, barniai ir muštynės. 3. Blogos gyvenimo sąlygos, skurdas ir vargas, silpnesniais dirgsniais žmones pastumia į girtuokliavimą.

Didžiuma girtuoklių tėvų vaikų nuo 10 metų pradeda gerti. Rūkorių tėvų vaikai mokyklinio amžiaus pradeda rūkyti. Nūdien tokių vaikų 25 procentas turi pakrikusius dirgsnius. Girtuokliai iš jaunystės nemiršta nuo jaknų cirhosis. Didžiuma jų žūsta automobilių katastrofose, iškrenta per langus.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĘ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2358 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
560 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2454 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadieni nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos Medicinos direktorius.
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 No. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2452 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2350 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

MANITOBOS NAUJIENOS

Daktaro Alfonso Yauniškio palaidojimas

WINNIPEG, Manitoba, Kanada. — Jau trumpai per "Naujienas" rašiau, kad šių Metų rugpiūčio 3 d. St. Boniface ligoninėj nuo vėžio ligos mirė daktaras Alfonsas Aleksander Yauniškis sulaukęs 60 metų amžiaus.

Buvo pašarvotas Kropo koplyčioje. Lietuvis kunigas Justinas Bertašius angliškai atlaikė pamaldas. Likusi velionio našlė, daktaro Alfonso žmona, esanti iš Britanijos protestonų tikybos — neleido savo vyro Alfonso palaikus vežti į lietuvių katalikų bažnyčią. Iš koplyčios buvo nuvežtas į Fort Garry Memorial Park kapines ir ten kunigui Bertašiui religines maldas atlikus, palaidotas.

Buvo daug palydovų. Į katalikų kapines — Winnipego mieste, prie Osborn gatvės, kur jo (velionio Alfonso) tėvai palaidoti, irgi negalėjo laidoti, nes tos kapinės jau perpildytos — nebėra vietos — "užrakintos". Buvo palaidotas kitur, bet irgi gražiose, medžiais apaugusiose kapinėse, kur paukšteliai gražiai čiulba, lyg numirėlius apgiedodami.

Prieš mirtį Dr. Alfonsas buvo labai susirūpinęs, nusiminęs. Paskutinį patarnavimą į kapus nulydėti garbės grabnešiai buvo: velionio švogeris George Palmer-Paliliūnas, kiti kitataučiai. Karstą nešusieji buvo: lietuviai — Yauniškių giminaitis Bob Urbonas, Winnipego Lietuvių klubo pirmininkas, ir Tadas Yuška, Winnipego Lietuvių klubo vicepirmininkas. Kitataučiai, buvę velionio bičiuliai Dr. George Hardy, Joe Kozak, Walter Kachulak ir Len Conrad.

Kadangi velionis Dr. Alfonsas Yauniškis ir žmona priklausė prie Winnipego Lietuvių Klubo ir vietos lietuvių švento Kazimiero parapijos, tai jam mirus į klubo svetainę buvo susirinkę klubiečiai, pašalpiečiai, aptarti kaip prisidėti prie palaidojimo. Tai vietoje gėlių iš klubo iždo (kaip ir kiekvienam klubo nariui mirus, kad duodama dėl gėlių) $20 ir tarp susirinkusiųjų bei pasižadėjusių surinkta $50. Viso $70 velionio Dr. Alfonso Yauniškio Memorial Schoolarship Fondui.

Į laidotuves buvo atvykusios visos trys seserys — Amilija (su savo vyru Jurgiu), Joana (velionio Alfonso dvinukė sesuo, atsivežusi ir savo jauną dukrelę) ir jaunoji sesuo Salomėja.

Nuliūdime paliko žmona Margarita, sūnus David ir duktė Anna ir minėtos trys seserys.

K. Beniušis,
Senas Naujienietis

GRADINSKAS
PRIETAISAS
KIEKVIENAI TV NUO TOLO VALDYTI
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Sekm. ir treč. uždaryta.

GĖLĖS VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30—1:00 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
715° So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Banditai apiplėšė Greyhound autobusą

DETROITAS. — Sekmadienio vakarą du gerai apsirengę banditai apiplėšė iš Chicagos į Toronto važiavusį Greyhound autobusą, surinkdami iš šoferio ir 37 keleivių, spėjamai, apie $35,000 pinigų ir visokių vertybių — žiedų, laikrodėlių ir kt. Tai jau antras sekmadienis, kai toje pačioje linijoje apiplėšimas keleivinis Greyhound autobusas.

Keleivių paliudijimu, tuodu banditai į autobusą įlipo dar Chicagoje, bet tik po sustojimo prie Ypsilanti vienas jų priėjęs prie šoferio pridėjo prie jo galvos revolverį ir įsakė važiuoti, o atsisukęs į keleivius liepė užsimerkti ir rankas susidėti ant galvų; antrasis banditas perėjo per visą autobusą, liepdamas į jo laikomą portfelį sumesti visus pinigus ir kitus vertingus dalykus. Autobuse važiavęs netarnybos metu Detroito policininkas, bijodamas pavojaus kitiems keleiviams, banditams nieko nedarė, dar pats atiduodamas savo $600 pinigų, revolverį ir žvaigždę.

Rugpiūčio 29 dienos užpuolime tie patys banditai ar kiti pakelyje iš Detroito į Paducah atėmė $831.

Abu kartu banditai pėsčiomis apleido autobusą.

PIRKO IR PARDAVĖ EMPIRE STATE BLDG.

Wiliamas Jurgėlas iš South Windsor, Conn. prisiuntė amerikiečių laikraščio The Enquirer iškarpą, kurioje rašoma apie Henry Crown, pradėjusį savo nepaprastą karjerą tik su 4 dol per savaitę uždarbiu, ir sukaupusį 400 mil. dol. kapitalą.

H. Crown buvo imigranto iš Lietuvos (reikia spėti, kad žydų tautybės) sūnus. Būdamas 13 metų amžiaus, jis baigė pradinį mokslą ir gavo 4 dol. per savaitę atlyginamą darbą. 1916 m. jis su savo broliais Sol ir Irving įsteigė plieno prekybos firmą, kurią po 3 metų praplėtė ir inkorporavo kaipo Material Service Corp.

1951 m. Crown šeima perėmė Empire State Building dangoraižį New Yorke (tuo laiku aukščiausią pastatą pasaulyje), kurį po 10 metų pardavė. Pelnas buvo toks didelis, kad vien pajamų mokesčio teko sumokėti virš 10 mil. dol.

1959 m. Material Service Corp. įsijungė į General Dynamics Corp. 79 metų amžiaus Henry Crown šiandien yra viena iš centrinių GMC figūrų. General Dynamics stato atomine jėga varomus povandeninius laivus, raketinius sviedinius, greičiau už garsą skrendančius bombonešius, ir kt.

Pažymėtina, kad H. Crown visa tai atsiekė, neturėdamas aukštojo mokslo išsilavinimo.

ROCKFORD, ILL.

Linksmas pensininkų subuvimas

Smagu, kad tarpe pensininkų randasi, kurie stovi ant dviejų kojų, gerai įsikūrę, turi nuosavus namus ir automobilius, daugiausiai tai naujakuriai iš Lietuvos ūkininkai, profesionalai, karo išblašyti visi valgė duoną iš savo rankų, o atvykę į šią laisvės šalį, pritapo įvairiose Rockfordo įmonėse, sąžininkai atliko savo darbą, ištikimi buvo darbininkai ir šiandien gali didžiuotis išėję į poilsį.

Išsikalbėjus su Bruno Nekrošium, kuris atidavė Lietuvai savo jaunystės dienas, tapo savanoriu, atsitarnavo Lietuvos armijoje per 3 metus saržanto range, papasakojo, kaip jie supliekė lenkus ties Giedraičiais ir išvijo kolčakininkus, Lietuvos gyventojų plėšikus ir užsilikusius vokiečius ir atvyko į Ameriką. Dabar likęs našlys nuobodžiauja.

Taip pat Augustas Pocius irgi Lietuvos armijos savanoris žemaitis. Lietuvos laikais tarnavo policijoje, kur tai Zanavykijoje,. "Šakiuose" mano kaimynystėje, tai A. Pociaus namuose turėjome subuvimą. Linksmas žemaitis, taip ir jo žmonelė gera dainininkė. Skaniausių užkandžių sunešė namuose pagamintų, nežinau nė katrai poniai dėkoti: įvairiausi skanumynai, pyragai, kavutė, arbatėlė. Pensininkų dalyvavo apie 17; gražių našliukių ponių ir vyrų našlių. Moterys parodė savo virtuvių gabumus sunešė įvairiausių ir kaniausių valgių. Pirmą kartą valgiau "morkų" duono skonį. A. Pocius pristatė ir kitokių vaišių. Kai kurie svečiai įgudę prie kozyrų, aš su Nekrošiu patylomis išvažiavome namo.

Žvalgas

FIGHT HEART DISEASE
GIVE HEART FUND

ALT Informacija

REGISTRUOKIME FAKTUS LAUŽYMO ŽMOGAUS TEISIŲ

Visus, kurie turi kokių faktų apie okupantų vykdomus naujus po rugp. 1 d. žmogaus teisių laužymus, liečiančius gyvenančiuosius Lietuvoje ar išeivijoje, prašome pranešti Amerikos Lietuvių Tarybai. Tokie faktai registruojami ir bus perduoti JAV valdžios įstaigoms.

LAISVĖS TEISIŲ GYNĖJAMS

Amerikos Lietuvių Taryba išsiuntė specialius padėkos raštus senatoriui Henry M. Jackson (dem. Wash.) ir kongresmanui Robert McClory resp. Ill. už jų tvirtą paramą laisvės besiilginčioms, Sovietų Sąjungos pavergtoms tautoms. Išreikštos viltys, kad tie prispaustieji bus primenami pasauliui, kol jie atgaus žmogaus teises ir laisvo apsisprendimo teisę.

DR. BOBELIS IR ED DERWINSKIS DIRBA

Kongresmanas Edward Derwinski, neseniai grįžęs iš Raudonosios Kinijos, kartu su Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininku, dr. Kaziu Bobeliu, paruošė projektą naujos rezoliucijos kurios detalės bus paskelbtos vėliau.

Rugsėjo 3 d. kongresmanas Derwinski išvyksta į Londoną dalyvauti Tarptautinės Interparliamentarinės Unijos posėdyje.

BRANGUS GREITKELIS PRADĖJO SKILTI

Chicago, Illinois. — Specialistai nustatė, kad blogas greitkelio grindinio planas privertė jį kilti ir pleišėti. 135 milijonus dolerių kainavęs Aurora - Rock Falls kelias suskilo pačiose pavojingiausiose vietose.

Pasirodo, kad suskilo 14 colių cemento blokai. Pakeitimas gana brangiai kainuos. Kontraktorius kelią statė pagal planą, bet jam buvo duotas nevykęs planas.

NUPIGINTA CTA VAŽMA PADAUGINO VAŽIUOTOJŲ

CHICAGO. — Chicagos Tranzito Administracija (CTA) siekdama patraukti daugiau važiuojančių autobusais ir traukinėliais sekmadieniais ir šventadieniais žymiai sumažino važmos kainas ir gavo ką siekė. Šią vasarą CTA priemonėmis važiuojančių skaičius padidėjo 14 nuošimčiais daugiau kaip pernai. Kai pernai per birželio mėnesio 2 dieną CTA priemonėmis pasinaudojo tik 22,000, tai šiemet tokią dieną CTA tikėtų perduota 95,000 ir rugpiūčio 3 d. 100,715.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Jūs palaiminti jei tai žinote ir tai darysite". — Jono 13:17.

• • •

Tebebūdami kūnuose mes negalėsime tobulai mąstyti, kalbėti arba pasielgti, ir dėlto negalėsime pilnai užganėdinti tuos su kuriais mes susieiname. Tačiau, Dievo malonei padedant, turime stengtis daryti tiek gerai, kiek išgalime. Jei nesistengsime elgtis kaip Dievo patarta ir kaip jo taisyklės reikalauja, tai žinokime, kad negalėsime padaryti savo pašaukimą ir išrinkimą tikrą ir negalėsime gauti vietos mažajame Viešpaties būrelyje. Bet jei kas dieną stengsimės daryti kuogeriausiai visa, ką galime, tai žinokime, kad pamėgsime mūsų Viešpačiui, būsime jo pagirti ir mylimi, ir pagaliau būsime pripažinti jo išrinktaisiais ir laimėsime dangiškąjį atlyginimą.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirusieji? Į tą klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

• • •

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

A. A.
FRANK BOCKUS
Gyv. 6110 W. 59 Street

Mirė 1975 m. rugsėjo mėn. 5 dieną, 7:30 val. vak., sulaukęs 79 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Švėkšniuose.

Amerikoje išgyveno 62 metus.

Paliko nuliūdę: duktė Sophie Beinoras, jos vyras Carl; posūnis Frank Svirusis, jo žmona Ruth, sesuo Amelia Stravinskas, gyv. Springfield, Ill. ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Antradienį, rugsėjo 9 dieną 10:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazmiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Frank Bockus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Duktė, posūnis, sesuo, giminės.

Laidotuvių Direktoriai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

KEMEŽAITĖS PRANEŠIMAS

Lietuvių visuomenės žiniai

Pranešu, kad aš, Birutė Kemežaitė, iš Reg. JAV L. B-nės Vidurio Vakarų Apygardos pirmininkės pareigų ir iš L. B-nės organizacijos visiškai pasitraukiu.

Frašau jokiais L. B-nės reikalais daugiau į mane nesikreipti.

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

Profesorė Vanda Tumėnienė pagerbta

Rugpiūčio 31 d., sekmadienio popietėje, būrelis namiškių ir svečių atvirame ore pagerbė Neprikl. Lietuvoje pasižymėjusią kūdikių ir vaikų gydytoją Vandą Tumėnienę.

Po tradicinės Anelės Kirvaitytės sugiedotos giesmės "Apsaugok Aukščiausias", pagerbimo programą vedė dr. J. Adomavičius, pabrėždamas būtinumą rūpintis ne vien kūno tvirta sveikata, bet nemažiau ir dvasios tobulinimu gėriui ir grožiui tauriam gyvenimui sukurti, bei nenykstančiais darbais įprasminti.

Tuo rūpinosi ir gyveno dr. V. Mingėlaitė — Tumėnienė. Baigusi aukštuosius medicinos mokslus Šveicarijoje, savo profesijoje dirbdama ir tik savimi besirūpindama, galėjo gyventi ištaigingai ir linksmai, — teigė dr. Ad., bet jai rūpėjo Lietuvos gėris. Didžiam kūdikių ir vaikų mirtingumui esant, pasiryžo gelbėti prieauglį, ir didžiomis pastangomis įkūrė Aukšt. Panemunėje prie Kauno vaikų sanatoriją, pradėjus steigti vaikų kliniką jau 1924 metais.

Plati vaizdi dr. Adomavičiaus kalba apie žmoniško žmogaus dorybes, grindžiamas darbu artimui ir aplinkai, bendrai ir gerbiamos prof. Tumėnienės paskirai, buvo pertraukiama Anels Kirvaitytės ir Adelės Duoblienės dainomis. Taip pat J. Dilys - su deklamacija Maironio: "Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį iš kapų milžinų" ir "Senelio skundas". Baigdamas dr. Adomavičius pastebėjo, jog nusipelniusieji žmonijai ar tautai dvasios milžinai yra gerbiami po mirties, tačiau "mes Alvudo pobūviuose minėsime ir gyvuosius".

Adelė Duoblienė, sekdama dr. Adomavičiaus nuostatus sveikai mitybai, aiškino apie du mityboje reikšmingus dalykus: kalcijų ir geležį. Aiškino ir nurodė iš kokių natūralių produktų jie gaunami ir kaip ką paruošti valgiui. Baigiant šį pažmonį ji sugiedojo maldą: "Labanaktis Saldžiaudžiausiasis Jėzau".

Po to, vieni nuėjo į užkandinę, kiti pasiliko sode besišnekučiuodami.

O. Algminienė

JAU IŠĖJO IŠ SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina $3.00.

PETRONĖLĖS LIŪDŽIUVIENĖS

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ

88 puslapiai. Kaina $1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus pinigus tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai. maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet sueįo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjus bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuziju laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotino lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — $30.00, pusei metų — $16.00, trims mėn. — $8.50, vienam mėn. $3.00. Kitose JAV vietose metams — $26.00, pusei metų — $14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — $31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

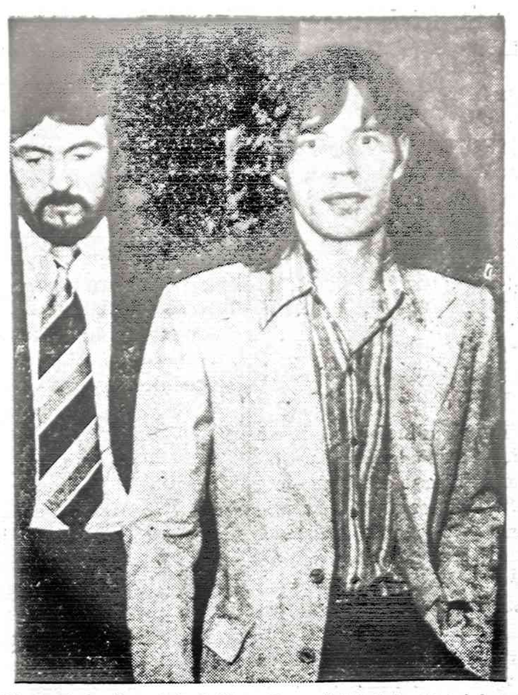

1969 metais vadinamieji Rolling Stones šokėjai ir dainininkai Altamont laukuose suruošė didelę dainos, muzikos ir šokių šventę. Aplinkiniai farmeriai patraukė Rolling Stones vadą Mick Jagger teisman už laukų ištrypimą ir derliaus sugadinimą. Farmeriai pareikalavo 690,000 dolerių už padarytą žalą. Mick Jagger išeina iš teismo salės, lydimas jauno advokato.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Helikopterio nelaimė

Wm. Jurgėlas prisiuntė dar vieną amerikiečių laikraščio iškarpą, kurioje pranešama apie Stratford, Conn., Sikorsky Aircraft aerodrome įvykusią helikopterio nelaimę.

Skycrane KCH-53E helikopteris — prototipas, dar būdamas ant žemės ir besiruošdamas pakilimui, sprogo ir sudegė. Bandymo pilotas, matomai lietuvių kilmės, Liuida (Liudas?) Bajorinas, 37 m. amžiaus, gyv. Monroe, Conn., buvo sunkiai sužeistas. Lengviau nukentėjo kiti įgulos nariai, kurių tarpe ir John A. Domogala, gyv. Bridgeport, Conn.

Nusiskandino ežere

CHICAGO. — Policijos leit. Stanley Bazarek pastebėjęs Lake Shore Drive greitkelyje prie Jackson bulvaro ties raudonomis šviesomis automobilyje ant vairo sudribusį vairuotoją pašaukė per garsiakalbį, ir vairuotojas lyg iš miego pakirdęs staiga pradėjo važiuoti skersai keturių linijų greitkelį, bemažko nesusitrenkdamas su trimis automobiliais, ir nuvažiavo tiesiai į ežerą. Nepaisant visų policijos pastangų išgelbėti nepavyko. Nustatyta skenduolio asmenybė: Elexander Lumpkin, 35 metų, Chicagos Civil Service Commission tarnautojas.

Vaikai žmogžudžiai

CHICAGO. — Du berniokai, apie 13 iki 15 metų amžiaus, ties 5117 S. Racine avenue einantį 19-metį John Quinn apipylė kažkokiu skysčiu ir padegė. Laimei, pravažiuodami du policijos valdininkai pamatė degantį žmogų ir skubiausiai nusivilkę uniformas jomis pradėjo liepsnas plakti; kitas pravažiuojantis žmogus blanketu užgesino. Nugabentas į Tabernacle ligoninę Quinn yra rimtoje padėtyje. Abudu policininkai, išgelbėję berniuko gyvybę, begesindami patys kiek apsidegino. Policija tebeieško piktadarių, kurie spėjo pabėgti.

Bedarbių Chicagoje jau 9.6 nuošimčiai

Oficialiu rugsėjo 5 dienos pranešimu, bedarbių skaičius Chicagoje pasiekė rekordinį skaičių 305,400 arba 9.6% per rugpiūčio mėnesį. Bendrai per visą Illinojų bedarbių nuošimtis siekia 9.1%. Tai yra didžiausias bedarbių skaičius nuo II Pasaulinio karo.

Praeito sausio mėnesį Illinojuj bedarbių nuošimtis buvo 6.6% ir Chicagoje 6.8%. Nedarbas didėjo per visą liepos mėnesį, visoj valstijoj pasiekdamas 418,000 bedarbių arba 8.4 nuošimčių ir Chicagoje 281,000 bedarbių arba 8.9 nuošimčių.

Darbo statistikos biuro žiniomis, nuo 1974 metų birželio iki šių metų birželio Chicagos srityje neteko 134,000 darbų dirbtuvėse.

Kompensacijų skaičius Illinojui per paskutines dvi savaites buvo 236,000 bedarbiams; kiti 82,000 bedarbiai buvo kompensuojami pagal speciales state-federal programas.

CTA kelia algas

CHICAGO. — CTA autobusų šoferiai ir elektrinių traukinėlių konduktoriai gauna algas, skaitomas aukštesnėmis kaip bet kur kitur tose pačiose pareigose, praeitą trečiadienį jie vėl gavo gyvenimo pabrangimo priedą, kurs bendrai siekia $3.5 milijonus.

Tokie pakėlimai daromi prisilaikant su unijomis gontrakto apimančio visus 12,000 CTA tarnautojus.

Sargai pagelbėjo kaliniams pabėgti

Trys Cook apskrities kalėjimo kaliniai paliudijo valst. gynėjui Bernard Carey, kad to kalėjimo sargai padėjo dviem kaliniams pabėgti iš kalėjimo. Investigatoriai nurodytus sargus jau tardė. Dar viena kalinė — moteris paliudijo, kad vienas kalėjimo sargas telefonavo vieno pabėgančio kalinio merginai, kur galės sutikti pabėgusius kalinius.

Apskrities šerifas Elrod reikalauja kalėjimo viršininką Moore pašalinti, bet jis tą reikalavimą vadina "rasizmu" ir ginasi. Šerifas turi paruoštus 40 policininkų tuč tuojau pasiųsti į kalėjimą, jei Moore bus pašalintas, nes prisibijoma kalinių riaušių.

TRUMPAI

— Anita Stankutė išrinkta į Kanados valstybinę tinklinio komandą reprezentuoti olimpinėse žaidynėse 1976 m. Montrealyje. Po eilės rungtynių Europoje su Rumunijos, Bulgarijos ir Anglijos rinktinėmis, vyks į Vancouverį, kurio universitete ruošis olimpinėms žaidynėms. A. Stankutė yra 20 m amžiaus, lankė Queens universitetą ir jame buvo tinklinio instruktorė.

— Muz. Kazio Steponavičiaus vadovaujamas "Pirmyn" choras" pradėjo darbą. Ruošiasi melodingos operetės Grafas Luksemburgas pastatymams. Į chorą priimami nauji dainininkai.

— Vitalis Budrys, išrinktas Los Angeles Lituanistinės mokyklos Tėvų komiteto pirmininku. Į mokyklos darbą įsijungė mokyt. Gintaras Buivys, nesenai atvykęs iš Baltimorės.

Pranešimas

Southwest Kolegijos Suaugusiems kursuose šį rudenį prasidės lietuvių kalbos pamokos. Skaitytojai padarys gerą darbą, jei apie tuos kursus painformuos suinteresuotus, įteikiant šį pranešimą.

Classes to be Held at Southwest College

15-0613-S Conversational Lithuanian I — For the beginner who wishes basic knowledge of the language. Also beneficial as a refresher for those with some background in Lithuanian. Classes will be held every Friday 6:00 P. M.

15-0614-T Conversational Lithuanian II — For those who have knowledge of the Lithuania language or who have completed Conversational Lithuanan I. Classes will be held every Friday 8:00 P. M. at Room 305.

Registration Information

All registration for Continuing Education - General Studies classes will be held at Southwest College. There is no Mail-In Registration. Registration will be held as follows:

Tuesday, September 16 — 3:00 to 8:800 P. M.

Thursday, September 18 — 10:00 A. M. to 12:00 noon, 5:00 to 9:00 P. M.

Friday, September 19 — 3:00 to 8:00 P. M.

For information call 735-3000.

All Registration will be held at Southwest College, 7500 So. Pulaski Road in the Auditorium, Building 700.

Southwest kolegijoj ir 6 pietvakarių mokyklose taip pat bus įvairūs bendrojo lavinimosi ir naudingų specialybių kursai suaugusiems nuo 18 m. amžiaus. Kolegijos vadovybė kviečia visus pasinaudoti.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REAL ESTATE SALES

WE NEED a BROKER and/or Self Producing Salesman. Highest Commissions. Illinois and Wisconsin Properties.
Call MR. KORTAS
VACATION SITES
884-1250

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

YOUNG, RESPONSIBLE WOMAN TO CLEAN, COOK, LAUNDRY 11:30 to 7:30. Tuesdays through Fridays or live — in. Private room & bath. One child age 5. 3000 North near lake. Good Salary. References required. Call evenings 348-7733.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMAS 4 KAMBARIŲ BUTAS Brighton Parko apylinkėje. Tel. LA 3-7153.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA. 50 pėdų sklypas, Brighton Parke. Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MŪRINIS - MEDINIS. $1.100 į mėn. Prašo $50,000. Marquette Parke.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

PRIEŠ MOKSLO METUS

7 KAMB. MŪRO REZIDENCIJA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. $29.750.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Irengtas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. $35.700.

GRAŽUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime rakta. $18.250.

8 BUTU MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. $15.000 metinių pajamų. Arti mūsų. $71.700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. $23.900.

LIUKSUS 10 METU MŪRO rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios, karpetai, beismanto gražumėlis. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — $37.650.

1½ AUKŠTO. 18 metu mūras, 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūsų. Liga verčia atiduoti. $33.500.

6 KAMBARIU MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — $21.000.

2 AUKŠTU MŪRAS, puikūs 2 x 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti mūsų. $26.500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigus. $5.900.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTU NUOMAVIMAS. IVAIRŪS DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS. PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS

Real Estate. Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba Ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvį kailininką Chicagoje

NORMANĄ BURŠTEINĄ

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai $60 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: REpublic 7-1941

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JEI "NAUJIENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA ŠVIESĄ.